

خیلواکی

استقلال

www.esteqlaal.net

پنجشنبه ۱۸ اپریل ۲۰۲۴

نویسنده: مرجان کمال

بازنگری و تبصره: حمید انوری

از لابلای کتاب ماندگار

"افغانستان در تلاطم تاریخ"

قسمت بیست و ششم

کتاب ماندگار "افغانستان در تلاطم تاریخ" اثر روانشاد "مرجان کمال" را پی میگیریم و میرسیم به جنگ مشهور میوند:

"... جنگ میوند: به تاریخ ۱۸۸۰ میلادی در منطقه به نام میوند در مقابل اردوی انگلیس در ولایت قندهار شروع شد که با شکست نیرو های انگلیس پایان یافت. در این جنگ دختری به نام ملالی اشتراک داشت که برای عساکر افغان آب می رساند و با خواندن اشعار میهنی عساکر را تشویق به نبرد می نمود، وقتی پرچم سیاه افغان در اثر ضربه انگلیس به زمین افتاد، این دختر با شهامت کوزه آب را گذاشته و پرچم را بلند نمود و شعری به پشتو خواند، به این معنی، که اگر در جنگ میوند شهید نشدی، خدا ترا از بی ننگی نجات دهد. همین سرود ها عساکر را تشویق نمود و در جنگ میوند برنده ساخت..."

آن شعر و در حقیقت آن لندی پشتو چنین بود:

که په میوند کی شهید نشوی

خدایو لالیه بی ننگی ته دی ساتینه

اکنون اندکی در مورد جنگ میوند بیشتر تفحص میکنیم، در ضمن آنکه یاد مبارزین و قهرمانان معرکه بزرگ و افتخار آفرین میوند را گرامی داشته و به روح و روان آنان درود و دعا میفرستیم. جهت یک معلومات بهتر و موثق تر، تلاش شد تا چندین و چند منبع مختلف را گویا زیر و رو و ته و بالا نموده و همه را با دقت مطالعه نموده و شیره و شربت آنرا خدمت هموطنان گرامی تقدیم کنم

و در این سلسله به یک گزارش مهم و تاریخی از روزنامه هشت صبح برخوردیم که به نظر بسیار مهم و مؤثق آمد و آنرا با اندک تلخیص اینجا می آورم.

[۲۵ میل سلاح سربازان بریتانیایی حاضر در جنگ میوند از خانه ای در قندهار به دست آمده است

Sep ۲۱۲۰۲۱

مقامات محلی در قندهار می گویند که ۲۵ میلی سلاح دوره امیر شیرعلی خان از خانه ای در قندهار به دست آمده است. این سلاح ها به نام «جاغوری» شهرت دارد و براساس برخی از معلومات، مربوط به سربازان بریتانیایی است که در جنگ افغان و انگلیس در میوند حضور داشتند. برخی از

این سلاح ها سه مرمی و برخی دیگر نیز هفت مرمی فیر می کند. مسؤلان در موزیم قندهار تائید می کنند که این سلاح ها به منظور نگهداری در این موزیم، به مسؤلان ریاست اطلاعات و فرهنگ آن ولایت سپرده شده است. هرچند منابع در ریاست اطلاعات و فرهنگ

قندهار می گویند که سلاح های سربازان بریتانیایی از سوی طالبان در مربوطات حوزه اول شهر قندهار یافت شده است، اما با آن هم معلومات دقیق در مورد چگونه گی به دست آمدن این سلاح ها ارائه نشده است. مسؤلان در ریاست اطلاعات و فرهنگ قندهار تصریح می کنند که آثار را در حال حاضر به موزیم سپرده اند و در ادامه بررسی هایی انجام خواهد شد که این سلاح ها از سوی چه کسانی پیدا شده و چرا تا حال به دولت سپرده نشده است.

احمدالله، مسؤل موزیم قندهار می گوید که در مورد قدامت تاریخی این سلاح ها تحقیق کرده است. او افزود که سلاح های نوع جاغوری از ۱۵۰ سال پیش در قندهار به جا مانده است. به گفته او، شمار این سلاح ها که از سربازان بریتانیایی در جنگ میوند به جا مانده، به ۲۵ میل می رسد و اکنون در موزیم قندهار نگهداری می شود.

در همین حال، باستان شناسان معتقدند که باید از این آثار به گونه درست محافظت شود. محمدغوث سراج، باستان شناس در قندهار از انتقال این سلاح ها به موزیم قندهار استقبال می کند، اما به گفته او، آثار و اماکن تاریخی باید مصون بماند؛ زیرا بیانگر هویت افغان ها است. سراج افزود که این سلاح ها به احتمال زیاد از جنگ تاریخی میوند به جا مانده است.

جنگ میوند را ایوب خان رهبری کرد و در آن، سربازان بریتانیایی شکست سنگینی خوردند. به گفته این باستان شناس، جنگ میوند یک جنگ تاریخی بود؛ زیرا زنی به نام ملاله میوند نقش مهمی در آن ایفا کرد و سرانجام افغانها توانستند که با شکست دادن انگلیس، استقلال کشور را به دست آورند. محمدغوث سراج تصریح کرد که اگر تحقیقات جدی صورت گیرد، ممکن است که اثرهای زیاد باستانی شبیه این به دست بیاید. او افزود که سربازان شوروی سابق نیز از یک چنین سلاح ها استفاده می کنند که احتمال دارد در برخی از نقاط کشور باقی مانده باشد.

روزنامه دیلی میل چاپ بریتانیا در اواخر ۱۳۹۷ گزارش داده بود که برخی از آثار باقی مانده جنگ میوند از سوی نیروهای امریکایی به تاراج رفته است. این روزنامه به نقل مقامات آن کشور نوشته بود که شواهدی از غارت شدن این آثار در آن زمان از سوی وزارت دفاع آن کشور به ایالات متحده ارایه شد. براساس معلومات وزارت دفاع بریتانیا، نیروهای امریکایی در سال ۱۳۸۸ برخی از آثار متعلق به قرن هژدهم را از قندهار به تاراج برده بودند.

دیلی میل گفته بود که اجساد سربازان کشته شده بریتانیایی از سوی افغانها بدون دست برد به سلاحها و اموال شان، در ولسوالی میوند قندهار دفن شد، اما نیروهای امریکایی پس از حفاری قبرها، تسلیحات و اموال آنان را خلاف قوانین بین المللی با خودشان برده بودند. این قضیه زمانی برجسته شد که برخی از این سلاح ها در وبسایت های آنلاین فروخته شد...]

[نهاد خیری شادمن در قندهار تصمیم گرفته تا آرامگاه ملالی میوند را بازسازی کند. به گزارش خبرگزاری آوا، حکمت الله شادمن، رئیس نهاد شادمن میگوید که به دلیل ناامنی در چند سال گذشته هیچ توجه به بازسازی ساختمان آرامگاه ملالی میوند نشده است.

آقای شادمن افزود که ضمن بازسازی مقبره، یک ساختمان، کتاب خانه و پارک تفریحی در احاطه مقبره ملالی میوند ساخته می شود.

آقای شادمن، اضافه کرد: در کتابخانه مقبره ملالی میوند کتاب های قدیمی و کتاب های نوشته شده توسط شاعران، از جمله عبدالروف بینوا، عبدالحی حبیبی، احمد شاه بابا، رحمن بابا و دیگر شاعران نگهداری می شود.

وی تصریح کرد که ریاست اطلاعات و فرهنگ قندهار به همکاری بزرگان قومی امنیت مقبره ملالی را تامین می کند.

ملالی دختر قندهاری بود که در جنگ میوند به مبارزان افغان آب آشامیدنی می رساند. هنگامی که پرچمدار نیروهای افغان هدف گلوله قرار گرفت و پرچم از دستش بر زمین افتاد. ملالی مشک آب را بر زمین گذاشت و پرچم افتاده را بلند کرد و با خطاب قرار دادن مبارزان افغان آنان را به ادامه جنگ فراخواند.

ملالی با این شعر (اگر در میوند شهید نشدی، خدا ترا، برای بی ننگی حفظ کند)، نیروهای که تا حدودی شکست خورده بودند را به ادامه جنگ تحریک کرد و به پیروزی آنان انجامید. ملالی خود نیز در این پیکار جان باخت.

هم اکنون نام های خیلی از اماکن مانند مدارس، شفاخانه ها و موسسه ها در افغانستان به یاد وی نام گذاری شده است.]- خبرگزاری صدای افغان

باید علاوه نمود که بسا از فامیل های افغان اسم قشنگ و تاریخی و پر افتخار "ملالی" را بر دختران شان از همان زمان تا همین اکنون، گذاشته و میگذارند هنوز. این سلسله ادامه دارد...